

РЕШЕНИЕ

№ 35768

гр. София, 16.09.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 51 състав, в
публично заседание на 16.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анета Юргакиева

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **6229** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на „АРИС БУЛС“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], подадена чрез адв. Х. С., срещу Уведомително писмо /УП/ с изх. № 02-220-2600/807 от 02.05.2025г., издадено от изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ /ДФЗ/, с което е отказано изплащане на безвъзмездна финансова помощ в размер на 86035,24 лв. за кампания 2023г. по интервенции /мерки по чл.1 от Наредба № 4 от 30.03.2023г. за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и за животни.

Според жалбоподателя оспорваното уведомително писмо е неправилно и незаконосъобразно, издадено при съществени противоречия с материалния закон. Счита, че мотивите за отказ от изплащане на безвъзмездна финансова помощ по четирите мерки/схеми от заявлението за подпомагане за 2023 г. са непълни, дори липсват и от тях не може да се определи въз основа на какви фактически установявания и правни изводи изпълнителния директор на ДФЗ е достигнал до извода за отказ от изплащане на заявената помощ. Отделно поддържа, че УП е издадено при липса на фактически установявания, като не са поискани никакви данни от дружеството и същото е лишено от участие в административното производство. Твърди, че в таблица на стр. 3 от УП са отразени неверни суми, на база на които са правени изчисления, довели до неправилно произнасяне на административния орган - в първата колона за получени директни плащания за предходна година е посочена сума, в размер на 83 412.69 лв., а сумата, получена по директни плащания от дружеството през 2022 г., е в размер на 144 781,84. Относно колона 10 на същата таблица /приходи, получени от селскостопанска дейност през най-близката данъчна година е

посочена цифрата 353 000 лв. /със закръгляне/, сочи, че това са само една част от приходите за тази дейност, които са отразени в отчета към НСИ, като към приходите административният орган е пропуснал да отрази сумата от 523 157,60 лв., в която се включват: Приходи от продажба на основното стадо крави на стопанството, в размер на 193 864,19 лв., което е заведено във фирмата в актива на баланса в с/ка 202 Продуктивни животни, както и 329 293, 41 лв., в това число - финансиране от ДФЗ, в размер на 172 660,62 лв. и компенсация за ток от държавата за животновъдното стопанство, в размер на 156 632,79 лв. Всички приходи на дружеството от земеделска дейност през 2022 г. са в размер на 875 836,19 лв. Счита, че при общ приход за 2022 г. от 2 343 486,05 лв и приход от земеделска дейност - 875 836, 19 лв., приходът от неземеделска дейност е в размер на 1 467 649,86 лв, формиран от търговия - 1 291 514,09 лв. и хотелиерство - 176 132,77 лв. Също така посочва, че през кампания 2023 г. е въведено изискване за статут на активен земеделски стопанин като условие за получаване безвъзмездна финансова помощ, който се приема при наличие поне на една от посочените в чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗПЗП хипотези, а едно от условията по чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗПЗП е годишният размер на директните плащания да бъде минимум 5 на сто от общите приходи, получени от неселскостопански дейности през най-близката данъчна година, за което са налични такива доказателства. При приход от неземеделска дейност на дружеството за 2022 г. от 1 467 649,86 лв., 5% от него са 73 382,49 лв. , а годишният размер на директните плащания за 2022 г. получени от дружеството, са 144 781,84 лв. Жалбоподателят счита, че дори да се приеме, че посочената от ДФЗ стойност на получените за 2022 г. субсидии от директни плащания е правилно изчислена - 83 412, 69 лв., то процентът върху прихода от неземеделска дейност е 5,6 %, което е над необходимите 5%. Отделно, излага доводи, че тъй като разпоредбата на чл.54 ЗПЗП е в сила от 01.01.2023г., нейното прилагане за кампания 2023 г. е незаконосъобразно. По изложените съображения моли за отмяна на Уведомително писмо изх. № 02-220-2600/807 от 02.05.2025 г. и за присъждане на сторените по делото разноски. В съдебните заседания жалбоподателят се представлява от адв. С., която поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена. Представя писмени бележки.

Ответникът – изпълнителният директор на ДФЗ, представляван от упълномощен юрисконсулт, оспорва жалбата, като я счита за неоснователна и моли тя да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като се запозна с жалбата и доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства, установи от фактическа страна следното:

„АРИС БУЛС“ ЕООД е регистриран земеделски производител, съгласно Наредба № 53 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани /Наредба № 53/1999 г/. През 2023 г. дружеството отглежда в стопанството говеда, за изхранване на които ползва собствени и наети частни имоти, както и такива, съгласно заповеди на директора на ОД Земеделие - С. област. За кампания 2023 г. дружеството е подало заявление за подпомагане с УИН 22/010823/16666 за обработваните от стопанството му земеделски земи по мерки - Основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ) - 218,64 ха, Допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост (ДП-ДПДУ) - 30 ха, Плащания за планински райони (НР1) - 226,95 ха и Обвързано с производството подпомагане на доходите за протеинови култури(ИПК) - 26,58 ха. Заявени за подпомагане са парцели /БЗС/, находящи се в землището на [населено място], общ. И., С. област. С УРН 241522 , през 2023 г. е заявило за подпомагане земеделска земя, находяща се в гореописаното землище, включена в блок на земеделско стопанство /БЗС/ в Интегрираната система за администриране и контрол /ИСАК/.

С обжалваното Уведомително писмо изх. № 220-2600/807 от 02.05.2025 г. е отказано изплащане на безвъзмездна финансова помощ за кампания 2023 по интервенции/мерки по чл. 1 от Наредба

№4 от 30.03.2023 г. за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и за животни.

Според изложените в уведомителното писмо мотиви заявлението за подпомагане с УИН: 22/010823/16666. не подлежи на администриране по интервенциите под формата на директни плащания, тъй като заявителят не отговаря на критерия за допустимост, който изисква кандидатът да е активен земеделски стопанин по смисъла на чл. 54 от ЗПЗП. Посочено е, че след извършени задължителни административни проверки за съответствие с изискванията на чл. 54 от ЗПЗП на информацията, предоставена от съответните държавни органи, които я събират и обработват и наличните данни в ИСАК е установено, че кандидатът не отговаря на нито едно от изискванията за активен земеделски стопанин, посочени в чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗПЗП, а именно: 1. основната дейност на юридическото лице - търговец или на едноличния търговец, съгласно Кода на икономическата му дейност, удостоверен от Националния статистически институт, за годината, предхождаща годината на кандидатстване, е упражняване на селскостопанска дейност или 2.

предметът на дейност, основната икономическа дейност или упражняваната дейност на юридическото лице, което не е търговец и физическото лице, удостоверени от Националния статистически институт, за годината, предхождаща годината на кандидатстване, е упражняване на селскостопанска дейност или; 3. лицето може да докаже, че: •доходите му от селскостопанска дейност съставляват най-малко една трета от общия приход на предприятието, или •годишният размер на директните плащания е минимум 5 на сто от общите приходи, получени от неселскостопански дейности през най-близката данъчна година, за което са налични такива доказателства.

В писмото се посочва, че за всички кандидати по интервенциите за директни плащания, които през предходната кампания имат оторизирани директни плащания над левовата равностойност на 5000 евро, ДФЗ – РА е изискала информация от компетентния орган, който събира и обработва съответната информация - от НАП - за размера на приходите (общо и от селскостопанска дейност), декларирани в годишната данъчна декларация (ГДД) за най-близката данъчна година, за която има данни; от НСИ - информация, в зависимост от вида на правния субект, за кода на икономическа дейност (КИД), основната икономическа дейност или упражняваната дейност за предходната година. Изискана е информация и за приходите от селскостопанска дейност, съгласно подадените годишни отчети за дейността (ГОД) за съответната данъчна година. Получената информация е сравнена с наличните в ИСАК данни и резултатите са отразени в Таблица 1.

Таблица 1 е инкорпорирана в текста на уведомителното писмо и съдържа следните колони и вписани в тях данни: Получени директни плащания за предходна година (в лв.) – 83 412,69; Директните плащания за предходна година са по-малко от левовата равностойност на 5000 евро - не; Размер на директни плащания за предходна година (в лв.) - 83 412,69; Общи приходи за най-близката данъчна година (в лв.) – 2 343 486.05; Най-близка данъчна година - не са вписани данни; Постъпления от неселскостопански дейности за най-близка данъчна година - 1 990 486.05; Процент на директни плащания спрямо приходи от неселскостопански дейности - 4,19; Процентът на директни плащания е най-малко 5% от приходите от неселскостопанска дейност (Да/Не/-) – не; Процент на приходи от селскостопанска дейност спрямо общо приходи (в %) - 15.06; Приходи, получени от селскостопанска дейност през най-близката данъчна година – 353 000; Приходите от селскостопанска дейност са най-малко 1/3 от общия размер на приходите – не; Код на основна дейност от НСИ – не са вписани данни; Кандидатът упражнява селскостопанска дейност (Да/Не/-) – не са вписани данни.

По делото е допусната и изслушана съдебно-икономическа експертиза със следните задачи: 1. Каква е стойността на общия приход на „АРИС БУЛС“ ЕООД за 2022 г.? 2. Какви са приходите от

селскостопанска дейност на „АРИС БУЛС“ ЕООД за 2022 г. и каква е тяхната стойност? Включени ли са в общия приход на дружеството за 2022 г.? В изчисленията на ДФЗ за определяне на прихода от земеделска дейност /в оспорения акт/, включени ли са отразените в приходната част на ОПР стойности от продажба на стадо крави, на стойност 193 864,19 лв. и полученото финансиране от ДФЗ за 2022 г.? 3. Каква е стойността на приходите от неселскостопанска дейност на „АРИС БУЛС“ ЕООД за 2022 г.? 4. Каква е общата стойност на изплатеното финансиране от ДФЗ на „АРИС БУЛС“ ЕООД за финансовата 2022 г.? 5. Да се изчисли: процентът на приходите от селскостопанска дейност на „АРИС БУЛС“ ЕООД спрямо общия приход за финансовата 2022 г.; процентът на полученото от ДФЗ финансиране спрямо приходите от неселскостопанска дейност.

На поставените задачи вещото лице е дало следните отговори:

Общият приход на „АРИС БУЛС“ ЕООД за 2022 г. е в размер на 2 343 486.05 лв. Отчетените приходи от селскостопанска дейност на „АРИС БУЛС“ ЕООД за 2022 г. са общо в размер на 719 203.40 лв., като вещото лице е установило, че част от отчетените през 2022 г. приходи от финансиране се отнасят до схеми и мерки за подпомагане по Кампания 2021 г. /общо в размер на 74 549.26 лв./. Експертизата е установила, че в изчисленията на ДФЗ за определяне на приходите от земеделска дейност не са включени приходите от продажба на стадо крави в размер на 193 864,19 лв. и пълният размер на полученото финансиране от ДФЗ за 2022 г. Приходите от неселскостопанска дейност на „АРИС БУЛС“ ЕООД за 2022 г. са в размер на 1 624 282.65 лв. Полученото финансиране от ДФЗ за финансовата 2022 г. е 172 660,62 лв. Процентът на приходите от селскостопанска дейност спрямо общия приход е 30.69 %, а процентът на финансирането от ДФЗ спрямо приходите от неселскостопанска дейност е 10.63 %. Общата стойност на директните плащания по чл. 38а, ал. 1 ЗПЗП, отчетени през 2022 г., е 81 325,85 лв.

Експертизата е приета без оспорване от страните и тъй като заключението на вещото лице е подробно, компетентно и обосновано, съдът го кредитира изцяло.

Правни изводи:

Жалбата е подадена в срок, срещу подлежащ на оспорване по съдебен ред индивидуален административен акт, от лице, за което актът е неблагоприятен, поради което е допустима.

Разгледана по същество, тя е основателна.

Оспореното уведомително писмо е издадено от компетентен орган - изпълнителният директор на ДФЗ. Съгласно чл. 20а, ал.2, т.1 от Закона за подпомагане на земеделските производители /ЗПЗП/ изпълнителният директор на ДФЗ е и изпълнителен директор на Разплащателната агенция, която съгласно чл.11а, ал.1,т.1 от ЗПЗП приема, проверява и взема решение по заявления за подпомагане, формуляри за кандидатстване, искания и заявки за плащане по схеми, мерки и интервенции за подпомагане на Общата селскостопанска политика и приема, проверява и взема решение по заявки за плащане по схеми, мерки и интервенции на Общата политика по рибарство. Актът е издаден в изискуемата писмена форма, но не отговаря на изискванията на чл. 59, ал.1, т.4 от АПК, тъй като макар да съдържа някакви данни и правни основания, те са непълни, неясни и не позволяват да се направи извод за конкретните основания, поради което е прието, че кандидатът на отговаря на изискванията за допустимост.

Съгласно разпоредбата на чл. 54 от ЗПЗП, която е в сила към датата на подаване на заявлението за подпомагане на жалбоподателя, директни плащания по интервенциите по чл. 53, ал. 1 се отпускат на физически и юридически лица или на групи от физически или юридически лица – активни земеделски стопани, които: 1. са земеделски стопани по смисъла на чл. 3 от Регламент (ЕС) № 2021/2115; 2. са вписани в регистъра по чл. 7; 3. не извършват нито една от дейностите по ал. 2; 4. отговарят на едно от следните условия: а) основната дейност на юридическото лице – търговец

или на едноличния търговец, съгласно Кода на икономическата му дейност, определен в Търговския регистър, удостоверен от Националния статистически институт, е упражняване на селскостопанска дейност, или б) предметът на дейност, основната икономическа дейност или упражняваната дейност на юридическото лице, което не е търговец и физическото лице съгласно регистър БУЛСТАТ, удостоверени от Националния статистически институт, е упражняване на селскостопанска дейност, или в) лицето може да докаже, че: аа) доходите му от селскостопанска дейност съставляват най-малко една трета от общия приход на предприятието, или бб) годишният размер на директните плащания е минимум 5 на сто от общите приходи, получени от неселскостопански дейности през най-близката данъчна година, за което са налични такива доказателства.

Видно от изложените в уведомителното писмо мотиви, административният орган е приел, че жалбоподателят не отговаря на нито едно от изискванията за активен земеделски стопанин по чл.54, ал.1, т.4 ЗПЗП, като е цитирал текста на разпоредбата, която е приложил. Основателно обаче се възразява от жалбоподателя, че изискванията, които изпълнителният директор на ДФЗ е посочил и спрямо които е преценил съответствието на кандидата, представляват смесица от две различни редакции на разпоредбата на чл.54, ал.1, т.4 от ЗПЗП – редакцията, която е обнародвана в ДВ, бр. 102 от 2022г., в сила от 01.01.2023г., и действащата редакция, обн. ДВ, бр. 39 от 2024 г., в сила от 1.05.2024 г.). По конкретно, относно изискването по чл.54, ал.1, т.4, б. „а“ ЗПЗП административният орган е посочил и приложил действащата редакция, а по отношение на изискванията по б. „в“ – нормата, която е била действаща към датата на подаване на заявлението. Подобен подход е недопустим и съответно – незаконосъобразен, доколкото не само че води до пълна неяснота относно това кой материален закон административният орган е приложил, но и защото в различните си редакции текстът на правната норма съдържа различни изисквания – така в настоящата редакция разпоредбата на чл.54, ал.1, т.4, б. „в“ изисква лицето да докаже, че доходите му от селскостопанска дейност съставляват минимум 10 на сто от общия приход на предприятието, или годишният размер на директните плащания е минимум 2 на сто от общите приходи, получени от неселскостопански дейности през най-близката данъчна година, за което са налични такива доказателства. Що се отнася до изискването по чл.54, ал.1, т.4, б. „а“ ЗПЗП в настоящата редакция текстът предвижда, че Кода на икономическата дейност /КИД/ на търговеца, удостоверен от НСИ, следва да е този за годината, предхождаща годината на кандидатстване – допълнение, което в редакцията на разпоредбата, действаща към датата на подаване на заявлението, липсва и което обаче се явява от съществено значение за преценката дали кандидатът е активен земеделски стопанин. В случая, доколкото в инкорпорираната в текста на уведомителното писмо таблица, липсват данни в колоната „КОД на основна дейност“, не може въобще да стане ясно какъв е удостовереният код на дейност от НСИ и за коя година той се отнася, т.е. липсват и фактически констатации, които да обосновават извода, че жалбоподателят не отговаря на изискването по чл.54, ал.1, т.4, б. „а“ от ЗПЗП.

На следващо място, основателни са и възраженията за допуснати в хода на производството съществени процесуални нарушения, които са довели до неизяснена фактическа обстановка, както и до неправилно приложение на материалния закон.

Административният орган е допуснал процесуално нарушение, като не е уведомил жалбоподателя за необходимостта да докаже обстоятелствата по чл. 54, ал.1, т.4, б. „в“ от ЗПЗП с оглед проверката на изискването за активен земеделски стопанин. Във всичките си редакции текстът на разпоредбата не оставя съмнение, че тези обстоятелства подлежат на доказване от страна на кандидатите и не се установяват само от извършени служебни проверки – така,

както това е изрично и ясно предвидено за обстоятелствата по т. 4, б. „а“ и б. „б“ /„удостоверени от Националния статистически институт“/. Езиковото тълкуване на текста на правната норма сочи, че на кандидата следва да бъде указана необходимостта и възможността да докаже тези обстоятелства като условие за допустимост. Съдът приема, че процесуалното нарушение е съществено, тъй като с оглед резултатите от назначената по делото съдебно-счетоводна експертиза, може да се направи заключение, че ако то не е било допуснато и ако на кандидата е била дадена възможност да докаже изпълнението на изискванията по чл.54, ал.1, т.4, б. „в“ от ЗПЗП, би се стигнало до издаване на акт с друго съдържание. Основание за този извод дава приетото по делото заключение на вещото лице, въз основа на което се налага извода, че жалбоподателят отговоря на изискването на чл.54, ал.1 т.4, б. „в“ вв) ЗПЗП /в приложимата към датата на кандидатстване редакция/ - годишният размер на директните плащания е минимум 5 на сто от общите приходи, получени от неселскостопански дейности през най-близката данъчна година. В случая експертизата е установила, че приходите от неселскостопанска дейност на „АРИС БУЛС“ ЕООД за 2022 г. са в размер на 1 624 282.65 лв., следователно директните плащания следва да надвишават сумата от 81 214.13 лв. Самият административен орган е посочил размер на директните плащания общо 83 412.69 лв. / колона 3 от таблицата/, която сума надвишава установения праг от 5 % на приходите от неселскостопански дейности. Изчисленият от вещото лице размер на директните плащания /81 325,85 лв./, също надвишава 5 процента от общите приходи от неселскостопански дейности. Следователно, с допуснатото процесуално нарушение е накърнено правото на участие на страната в административното производство, респективно правото му на защита, в резултат на което е нарушен и чл.35 от АПК – не са изяснени факти и обстоятелства, които са от значение за случая и са релевантни за преценката относно допустимостта на кандидата за участие в процедурата.

Предвид изложеното, Уведомително писмо изх. № 02-220-2600/807 от 02.05.2025г. на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ се явява незаконосъобразно поради неспазване на установената форма и допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. С оглед на това то следва да бъде отменено и преписката да бъде върната на административния орган за ново произнасяне съобразно изложените мотиви.

При този изход на спора следва да бъде уважено искането на жалбоподателя за присъждане на сторените по делото разноски съгласно представения списък. Възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение следва да бъде отхвърлено, тъй като е бланкетно, а по същество - неоснователно .

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 51 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на „АРИС БУЛС“ ЕООД Уведомително писмо с изх. № 02-220-2600/807 от 02.05.2025г., издадено от изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ .

ИЗПРАЩА преписката на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ за ново произнасяне съобразно изложените мотиви.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на „АРИС БУЛС“ ЕООД разноси по делото в размер на 4 866,62 евро.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба, подадена в 14- дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: